

TOELICHTING OP DE VERORDENING OPENBAAR VAARWATER 2006

Algemeen

De wettelijke grondslag

De gemeente Groningen heeft binnen haar grenzen nogal wat openbaar vaarwater. Net als van het grondgebied wordt hier intensief gebruik van gemaakt door de beroepsvaart, woonschepen, bedrijfsschepen, recreatievaart etc. De schaarste aan ruimte op het openbaar vaarwater en ieders rechten en plichten maken het noodzakelijk dit gebruik te reguleren om niet overgeleverd te zijn aan het recht van de sterkste. De Verordening Openbaar Vaarwater gemeente Groningen (VOV) bevat dergelijke regulerende voorschriften. Bij het opstellen van deze verordening zijn ook de Scheepvaartverkeerswet, het Binnenvaart Politie Reglement (BPR) en artikel 7 van de Huisvestingswet van belang (Rijksregelgeving). Ook Provinciale regelgeving (bijvoorbeeld het kanalenreglement) kan in de praktijk een rol spelen, zij het met name ten aanzien van de diverse categorieën varende schepen.

Het Binnenvaart Politie Reglement als uitwerking van artikel 1 van de Wet van 15 april 1891 (Stb. 91, houdende bepalingen tot voorkoming van aanvaring of aandrijving op de openbare wateren in het Rijk die voor de scheepvaart openstaan), kent in hoofdstuk 7 van deel I regels over het met schepen innemen van ligplaatsen.

Onder schepen wordt in het BPR verstaan: “elk vaartuig gebruikt of geschikt om te worden gebruikt als middel van vervoer te water.” Artikel 7.02 sub a van deel I van het BPR geeft aan dat het verboden is met een schip een ligplaats in te nemen in een gedeelte van een vaarweg als dat bij algemene regeling verboden is. De toelichting noemt een gemeentelijke verordening als voorbeeld van een dergelijke regeling.

Deze Verordening is overigens van toepassing op al het openbare vaarwater binnen de grenzen van de gemeente Groningen, maar alleen voor wat betreft de (beheers)aspecten die van belang zijn vanuit de optiek van hetgeen deze Verordening beoogt te regelen. De beheersverantwoordelijkheden van Provincie en waterschappen liggen op een ander vlak (bijvoorbeeld doorvaart, of waterberging en waterkering). De verschillende beheersverantwoordelijkheden blijven dan ook voldoende helder gescheiden.

Voor woonschepen is naast het BPR artikel 7 van de Huisvestingswet van belang. De centrale wetgever heeft aangegeven dat het verboden is zonder vergunning van burgemeester en wethouders aangewezen woonruimte in gebruik te nemen of te geven. Daarbij wordt het in gebruik nemen of geven van een woonschip dat op een ligplaats ligt, aangemerkt als het in gebruik nemen of geven van de ligplaats. Artikel 88 Huisvestingswet geeft daarbij aan dat dit niet mag leiden tot een algemeen verbod tot het innemen van ligplaatsen door woonschepen. In iedere gemeente moet, voor zover er openbaar vaarwater aanwezig is, de mogelijkheid bestaan om een ligplaats in te nemen met een woonschip. Dat deze relatief schaarse ruimte via bijvoorbeeld een vergunningstelsel nader gereguleerd wordt, komt met deze bedoeling, getuige de jurisprudentie, niet in strijd. Daarnaast heeft de centrale wetgever gemeend dat de overheid (rijks-, provinciale en gemeentelijke) geen eisen mag stellen aan de inrichting en het gebruik van het woonschip zelf. Dus eisen bijvoorbeeld uit een oogpunt van brandveiligheid en volksgezondheid mogen niet door de gemeentelijke overheid gesteld worden aan woonschepen als deze de inrichting van het woonschip zelf betreffen. De verordening heeft dan ook voor wat betreft woonschepen alleen betrekking op de ligplaats voor woonschepen. Op dit gebied heeft de centrale wetgever de gemeente de verordenende bevoegdheid gelaten. De rechtsbasis van deze verordening is artikel 149 en 156, derde lid van de Gemeentewet. Dit artikel bepaalt dat de raad de bevoegdheid heeft om verordeningen te maken, die in het belang van de openbare orde, zedelijkheid of volksgezondheid worden vereist, alsmede andere verordeningen betreffende de huishouding van de gemeente.

In hoofdstuk 2 van de verordening wordt dan ook aan een ligplaatsvergunningenstelsel (artikel 8) voor woonschepen inhoud gegeven. Naast woonschepen zijn er bedrijfsschepen en uiteraard ook nog andere soorten schepen die van het openbaar vaarwater in Groningen gebruik maken. Voor de bedrijfsschepen, die ook een permanente ligplaats innemen, wordt in hoofdstuk 2 inhoud gegeven aan een ligplaatsontheffingenstelsel (artikel 9). Daarnaast gaat het verder om varende schepen (beroepsvaart, zeevaart, recreatievaart, chartervaart en enkele bijzondere gevallen), die veelal kortdurend ligplaats innemen (hoofdstuk 3).

Met name voor deze laatste groep vormt de regelgeving van Rijk en Provincie al een belangrijke basis en is nog slechts enige aanvullende regelgeving in deze verordening vereist. Het gaat daarbij vooral over de aanwijzing van gedeelten van het openbaar vaarwater waar met recreatievaartuigen, beroepsschepen, enkele bijzondere categorieën schepen en charterschepen afgemeerd mag worden (artikelen 15 tot en met 19).